

Eyrarbakki verndarsvæði í byggð

Húsaskráning , sögulegur hluti

Umfang, stærð og söfnun heimilda

- Það eru 153 hús sem þarf að skoða.
 - 74 hús eru byggð fyrir 1918.
 - 21 hús byggt milli 1919 og 1940.
 - 58 hús byggð eftir 1941.
- Starfsmenn Héraðsskjalasafnsins annast:
 - Skráningu á upplýsingum úr ýmsum frumheimildum sem hafa lítið eða ekkert verið notaðar. Brunavirðingabækur Eyrarbakkahepps, skjalasafn Endurskoðunarinnar- Árnessýsla húsaskattur og Fasteignamatsbók fyrir Árnessýslu 1916-1918.
 - Skráningu á upplýsingum úr ýmsu útgefnu efni s.s. húsakönnun Lilju Árnadóttur, Eyrarbakki.is, Saga Eyrarbakka, upplýsingum úr fornleifaskráningu o.fl.
 - Okkar vinna snýst fyrst og fremst um innslátt í gagnagrunn Minjastofnunar.

Gagnagrunnur Minjastofnunar

Minjastofnun Íslands - Skráning húsa og mannvirkja

Ný færsla Eyða færslu Skýrsla Skráningarbl Fyrsta færsla Fyrri færsla Næsta færsla Síðasta Um húsaskráningu

Grunnskráning

Númer í gagnasafni Mí: 8200 ?
Helli: Túnberg ? Annað helli: ?
Götuheiti og númer: Eyragata 10a ?
Póstnúmer: 820 Eyrarbakka
Skráning sveitarfélags: Númer: 8200 Helli: Sveitarfélagið Árborg Minjasvæði: Suðurland

Fasteignaskráningupplýsingar

Byggingarár skv. fasteignaskrá: 1914 Landnúmer: 165914 Fastanúmer: 2200044, ? Einkvæmt númer: ?
Athugasemdir við byggingarár: ?

Ítarupplýsingar

Fyrsta brunavirðing númer: 235 Dags. fyrstu brunavirðingar: 21.12.1916 Vermdun: Verndarsvæði í byggð Hverfisvermd
Flutningsár: ? Leiðrétt (ættiað) byggingarár: 1914 ? Heimild: ?
Hnit A: ? Hnit N: ?
Verndarstaða skv. lögum um menningarmínjar: ?
Dagsetning friðlýsingar (áður friðunar): ? Umtak friðlýsingar (áður friðunar): ? Athugasemdir: ?

Gömul mynd ? Ný mynd ?
Myndatexti: ?

Upphafleg gerð húss

Helstu breytingar á húsi Núverandi gerð húss Varðveislumat

Leiðbeiningar

Skrásetjari: Guðmunda Ólafsdóttir
Skrásetningardagsetning: 13.6.2017
Hönnuður: Eiríkur Gíslason
Starfshelti hönnuðar: Smíður
Dagsetning fyrstu teikningar: ?
Upphaflegur smíður húss: Eiríkur Gíslason
Fyrsti eigandi: Ólafur Helgi Helgason
Starfshelti fyrsta eiganda: Verslunarmaður
Aðalbyggingarefni húss: ?
Frágangur úttegja: ?
Gerð timburklæðra úttegja: ?
Gerð múrhúðaðra úttegja: ?
Gluggaefni: ?
Þakgerð: ?
Þakklæðning: ?

Upphaflegt útlit ?

Einlyft Tvilyft Þrilyft Fjórlyft Fimm hæðir eða fleiri Hornsneitt Inngönguskúr (bíslag) Glerskáli/Sólstofa Kvistlar Portbyggt Ris Reykhátur Svalir Turn Úttröppur Útskot (karnap) Kjallari Annað

Skræytingar ?

Bjórar Glugga- og hurðafaldar Hornsúlar / hornstokkar Hæðarskilistlar Flatsúlar Sökkubretti Vatnsbretti Vindskeiðar Annað

Byggingarstíll ?

Torfhús Steinhlaðin hús Timburhús - eldri gerð Timburhús - sveitserstíll Funksjónalísk Steinsteyptklassísk Móðernismi Annað

Gluggagerð ?

Bogadregnir Krosspóstar Lóðréttir póstar ein- eða fjölpósta T-póstar Póstalausir gluggar Rammarfög Annað

Fjöldi rúða: ?
Undirstaða: ?
Frágangur undirstöðu: ?

Upphafleg notkun

Íbúð Iónaður Landbúnaður Menningarstarfsemi Verzlun

Annað á iðó

Þjónusta Bílskúr Smíðja Kirkja Geymsla Annað Frístundir/sumarhús Gniphús Hjallur Hlaða

Athugasemdir: Upplýsingar úr fyrstu brunavirðingu: Íbúðarhús með inngangskúr. Asfaltþappi á borðklæðning undir jámi á þaki. Á veggjum þrísættur þappi undir jámi. Steinsteypur kjallari og timburgöf. Að innan niðri þiljað, þappalagt og málað, skírt í 3 herbergi og eldhús. Uppi óþilja notað til geymslu. Húsi: 6.4x5.5m h. 5.5m. Skúr: 2.7x1.5m h. 2.5. Fjöldi glugga er 12.

Hæð: 5,5 m
Lengd: 6,4 m
Breidd: 5,5 m

Gagnagrunnur Minjastofnunar

Upphafleg gerð húss | **Helstu breytingar á húsi** | Núverandi gerð húss | Varðveislumat

Saga húss: Fyrsti eigandi hússins, Ólafur Helgi Helgason flutti á Eyrarbakka árið 1912 og réðist þar til starfa hjá kaupfélaginu Ingólf. Yfirmaður Ólafs hjá kaupfélaginu var Jóhann V. Daniélsson sem síðan varð tengdafaðir Ólafs en Ólafur giftist Lovísu Jóhannsdóttur árið 1914. Einkasonur þeirra var Jóhann Ólafsson en einnig ólu þau upp Baldur Guðjónsson. Ólafur stofnaði verslun sína á Eyrarbakka árið 1920 og rak hana eins lengi og heilsa leyfði. Hann lagði þó framanaf stund á önnur störf með kaupmennskunni en t.d. var hann bílstjóri frá

Fastanúmer	2200044	Breyting	Búið að innrétta eitt herbergi á loftinu þar sem áður var óþiljuð geymsla.
Ár			
Dagsetning teikningar			
Hönnuður		Heimildir	Eiríkur Gíslason. 1916-1928. <i>Húsvirðingabók</i> . Óútgefið handrit í eigu Sjöminjasafns Eyrarbakka.
Starfsheiti hönnuðar			
Númer brunavírdingar			
Dags. brunavírdingar	20.11.1920		

Fastanúmer	2200044	Breyting	Búið að bæta við nýri viðbyggingu: Skúr við austurgafi. Í skúrnum er sölubúð og skrifstofa. Skúr: 4,2x7,3m h. 2,5m, hús: 6,4x5,5m h. 4,3m, inngangsskúr: 2,7x1,5m h. 2,5m.
Ár			
Dagsetning teikningar			
Hönnuður		Heimildir	Virðingabók Brunabótafélags Íslands fyrir Eyrarbakkaumboð. 1916-1920. Reykjavík: Atvinnu og samgöngumálaráðuneytið.
Starfsheiti hönnuðar			
Númer brunavírdingar	10336		
Dags. brunavírdingar	29.8.1932		

Fastanúmer		Breyting	
Ár			
Dagsetning teikningar			
Hönnuður		Heimildir	
Starfsheiti hönnuðar			
Númer brunavírdingar			
Dags. brunavírdingar			

Upphafleg gerð húss | Helstu breytingar á húsi | Núverandi gerð húss | **Varðveislumat**

Leiðbeiningar

Skrásetjari

Skrásetjari: Starfsh. skrásetjara: Skrás. dags.:

Varðveislumat

Listrænt gildi / Byggingarlíst	<input type="text"/>	Menningsgöleglegt gildi	<input type="text"/>
Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati	Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati
Umhverfsgildi	<input type="text"/>	Upprunalegt gildi	<input type="text"/>
Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati	Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati
Tæknilegt ástand	<input type="text"/>	Verndarflokkar og litir á korti ?	☐ Friðlýst hús - blár litur á korti ☐ Friðhúð hús - fjólublár litur á korti ☐ Umsagnarskyld hús - appelsínugulur litur á korti ☐ Verndarsvæði í byggð - grænn litur á korti ☐ Götumynd - rauður litur á korti ☐ Varðveisluverð heild - gutur litur á korti
Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati		
Varðveislugildi	<input type="text"/>	Matslisti:	<input type="text"/>
Rökstuðningur	Hér skal skrá viðbrotaupplýsingar til rökstuðnings ofangreindu mati		

Fyrsti eigandi: Sigurður Gíslason
Hönnuður:

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun:

Gerð húss: **Upphafleg:** **Núverandi:** **Helstu breytingar:** **Hönnuðir breytinga:**

Byggingarefni: Timbur, bindingar Timbur, bindingar
Útveggir: Bárújárn
Pakkerð: Mænisþak
Pakklæðning: Bárújárn
Undirstaða: Hlaðin úr tilhöggnu grjóti
Útlit: Einlyft
Inngönguskúr (bislág)
Portbyggt
Ris
Reykháfur

Saga

Sigurður Gíslason smíður smíðaði húsið fyrir sjálfan sig árið 1908. Kristinn Vigfússon aðstoðaði Sigurð við smíðina og lýsir henni þannig í bókinni Kristinn Vigfússon staðarsmiður:
„Hann byrjaði á því að hlaða úr grjóti rétt manngengan kjallara og var fljótur að því. Síðan smurði hann steypu í grjótið og smíðaði húsið svo í hefðbundnum timburhúsastíl. Gengið var inn í gaflinn inn í eldhús og síðan hring um herbergin, því gangur var enginn. Oftast voru tvær stofur á móti suðri, og uppi á lofti fengust tvö lítil herbergi. Niður í kjallaran var gengið úr eldhúsinu undir stiganum, sem lá upp á loftið. Grindin var öll tegld saman með töppum og klædd utan með tommuborðum, pappa og járn en að innan með panel. Einangrun var engin í grindinni nema stundum heyrddi. Gólfborð voru ferníseruð en veggir og loft máluð. Gluggar voru tvísettir með 6 rúðum og krosspósti og 12 tommu rúðum. Rammarnir voru falsaðir og strikaðir, áður en þeir voru settir í gluggakistuna.“ (Guðmundur Kristinsson, 1987)
Eyri hefur lengst af verið sumarhús og hefur því verið haldið óbreyttu frá fyrstu tíð. Á það bæði við um herbergjaskipan og innanstokksmuni.

Guðmundur Kristinsson. Kristinn Vigfússon staðarsmiður. Selfoss: Árnesútgáfan. 1987. 34.
Lilja Árnadóttir. Eyrarbakki, húsakönnun. Reykjavík: Þjóðminjasafn Íslands. 1989. 32.
Þjóðskjalasafn Íslands. Fasteignamatbók fyrir Árnessýslu. Fasteignamat 1916-1918 – undirmat; Árnessýslu III. Bls. 163.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Byggingarlist:

Menningarsögulegt gildi:

Umhverfisgildi:

Upprunalegt gildi:

Tæknilegt ástand:

Varðveislugildi:

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Helgi Jónsson
Hönnuður:

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun:

Gerð húss:	Upphafleg:	Núverandi:	Helstu breytingar:	Hönnuðir breytinga:
------------	------------	------------	--------------------	---------------------

Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar		
Útveggir:	Bárujárnr			
Þakgerð:	Mænisbak			
Þakklæðning:	Bárujárnr			
Undirstaða:	Hlaðin úr tilhöggnu grjóti			
Útlit:	Inngönguskúr (bíslag) Einlyft Rís Kjallari			
Saga	Portbyggt			

Helgi Jónsson verslunarmaður byggði húsið árið 1905 en seldi það fljótlega Jóhanni V. Daniélsyni kaupmanni. Jóhann nefndi húsið Haga en nafnið náði ekki að festast við það og hét það því áfram Helgafell eftir sínum fyrsta eiganda. Uppúr 1920 var viðbygging við húsið rifin og önnur byggð í staðin sem stendur enn. Eldri viðbyggingin var minni með risbaki og tveimur mjóum gluggum að vestan.

Lilja Árnadóttir. Eyrarbakki, húsakönnun. Reykjavík: Þjóðminjasafn Íslands. 1989. 37.
„Eyrarbakki.is“. Magnús Karel Hannesson. Sótt 14.09.2017 á: http://m1004524729.dns-systems.net/wordpress/?page_id=584

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Byggingarlist:

Menningarsögulegt gildi:

Umhverfisgildi:

Upprunalegt gildi:

Tæknilegt ástand:

Varðveislugildi:

Verndarflokkar:

Fyrsti eigandi: Sigurður Gíslason
Hönnuður:

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun:

Gerð húss:**Upphafleg:****Núverandi:****Helstu breytingar:****Hönnuðir breytinga:**

Byggingarefni: Timbur, bindingar

Timbur, bindingar

1926 Skúrinn þiljaður í eldhús, búr og gang.

Útveggir:

Húsið allt endurbætt.

Þakgerð: Mænisþak

1942 Húsið sagt uppvirt vegna breytinga.

Þakklæðning: Bárújárn

Eftir breytingar voru mál hússins

Undirstaða: Steinsteyp

1950 Upplýsingar úr þriðju brunavirðingu: 3

Útlit:

Einlyft

herbergi, eldhús og inngangur. Kjallari

Kjallari

Inngönguskúr (bislög)

Saga

Sigurður Gíslason smiður smíðaði húsið 1913 og bjó þar fyrst sjálfur. Sigurður byggði mörg hús á Eyrarbakka.

Lilja Árnadóttir. Eyrarbakki, húsakönnun. Reykjavík: Þjóðminjasafn Íslands. 1989. 60.

Þjóðskjalasafn Íslands. Fasteignamatbók fyrir Árnæssýslu. Fasteignamat 1916-1918 – undiramat; Árnæssýslu III. Bls. 163.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Byggingarlist:

Menningarsögulegt gildi:

Umhverfisgildi:

Upprunalegt gildi:

Tæknilegt ástand:

Varðveislugildi:

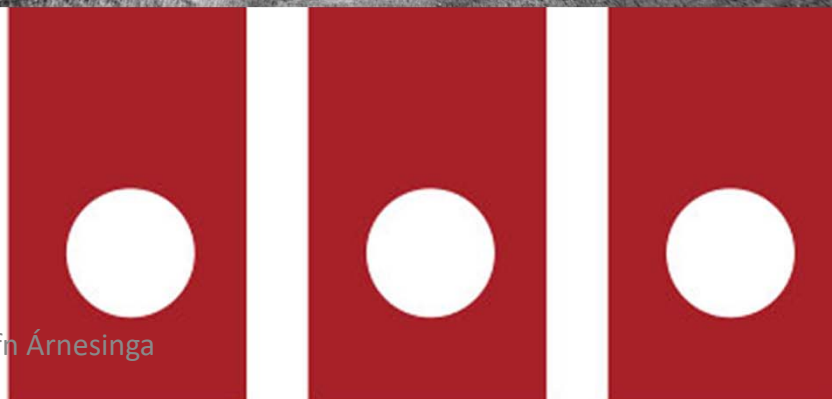
Verndarflokkar:

Héraðsskjalasafn
Árnesinga

Holræsagerð og Mundakot

Héraðsskjalasafn Árnesinga

Héraðsskjalasafn
Árnesinga

Stóra-Háeyri og Skúmsstaðir

Héraðsskjalasafn Árnesinga

